

BRÜSSZEL INTÉZET

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ
2013. DECEMBER

BRÜSSZEL INTÉZET

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ
2013. DECEMBER

TARTALOM

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY	4
Összefogás	4
<i>Brüsszel Intézet</i>	4
A JELENTÉSRŐL	5
MÓDSZERTAN	7
ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK – 2013. DECEMBER	12
Rongálás	12
KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK	13
HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK	18
HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL	20
EGYÉB HÍREK	23
A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI	24
A HÓNAP KRÓNIKÁJA	26
KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS	27
FELHASZNÁLT IRODALOM	28
IMPRESSZUM	29

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a helyzet pontos ismerete, az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány egyik célja éppen a kérdést övező ismerethiány felszámolása. Ennek eszköze többek között a folyamatos és szakmailag megalapozott közéleti monitoring tevékenység, mivel a tényleges információk összegyűjtése, elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közönség számára. A monitoring eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel közzé teszi.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentés ezt a kettőt összefoglalóan gyűlölet-cselekményeknek nevezi. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció. Míg azonban az előbbieket a büntetőjog szerint bűncselekményeknek minősülnek, az utóbbiak ezt a szintet nem érik el. A teljes kép felrajzolásához azonban mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos azok különböző jellemzőinek számbavétele is. A dokumentálás során ezért egyrészt rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére, célpontjára, következményeire vonatkozó adatokat. Másrészt különböző cselekménytípusokat is megkülönböztetünk.

A Tett és Védelem Alapítvány decemberi monitoring tevékenysége nyomán egy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, amelyet a rongálás kategóriába soroltunk. Számos novemberben bemutatott ügyel kapcsolatban azonban további fejleményekről számolunk be.

A Tett és Védelem Alapítvány 2013 decemberében egy nyomozás megszüntető és egy nyomozás felfüggesztő határozatot kapott kézhez. Az utóbbi esetben a Rendőrkapitányság megállapította a bűncselekményt, azonban annak elkövetője nem nyomozható ki. Amennyiben azonban az elkövető kiléte az elévülési időn belül ismertté válik, úgy folytatódik a nyomozás. Egy az Ügyészséghez benyújtott panasz ügyében bár a hatóság a panaszt – mint nem jogosulttól származót – elutasította, azonban a nyomozást megszüntető határozatot hatályon kívül helyezte és a nyomozás folytatását rendelte el.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

Az antiszemitizmus jelensége nem új keletű Magyarországon. A korábban tapasztalt gyűlöletbeszéd azonban egyre jobban eluralkodik a közéletben. A helyzetet súlyosbítja, hogy a nyíltan antiszemita, rasszista nézeteket valló Jobbiknak negyvenhárom országgyűlési képviselője van, így az antiszemita gyűlöletbeszéd a parlamentben, valamint szervezett rendezvényeken is sokkal inkább megjelenik. Ezek a tényezők hívták életre a Tett és Védelem Alapítványt. A Tett és Védelem Alapítvány a hazai jogrendszer által biztosított civil szerveződési lehetőségek közül az alapítványi formát választotta; bejegyzése 2012 novemberében történt meg. Az Alapítvány a romló minőségű közbeszéd, a kirekesztés, az antiszemitizmus táptalaját adó ismerethiány, valamint az atrocitások és a törvényszegések elleni erélytelen jogi fellépéssel szemben kíván új alternatívát nyújtani.

ÖSSZEFOGÁS

A Tett és Védelem Alapítvány bejegyzett civil szervezet. Az Alapítvány munkájában közreműködők között vannak a neológiát és ortodoxiát képviselő Mazsihisz, a statsquo/chábád EMIH, a reform irányzatú Szim Salom vezető személyiségei és az irányzatoktól független, de a társadalom elismert tagjaiként számon tartott emblematikus személyiségek egyaránt. Az Alapítvány kurátorai megjelenítik a Magyarországon működő legfontosabb zsidó vallási és kulturális irányzatokat és így szimbolikusan is kifejezik, hogy az antiszemitizmus elleni fellépés mindannyiunk közös ügye.

BRÜSSZEL INTÉZET

Az antiszemita gyűlöletcselekmények monitorozását a **Tett és Védelem Alapítvány** által életre hívott **Brüsszel Intézet**, az **Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet** (EBESZ) által kidolgozott és javasolt módszerek alapján végzi. Az Intézet, a monitoring munka során, az antiszemita jelenségeket különböző, standardizált források által nyújtott információk alapján rögzíti és elemzi. Az incidenseket hét különböző kategóriába soroló monitoring munka forrásai többek között: az Intézet saját Kutatási és Incidenskövetési Csoportjának forrásai, a sajtóban és a közmédiában fellelhető információk, valamint a kormányzati szervekkel kötött megállapodás keretében lehetőség nyílik a bírósági, a bünyügyi és egyéb államigazgatási területek adatbázisaiban fellelhető releváns adatok felhasználására is. Az Intézet létrehozta és üzemelteti az **51 00 000** számon elérhető **FORRÓDRÓT**-ot, melyen antiszemita és zsidóellenes megnyilvánulások bejelentésére nyílik lehetőség.

A **Brüsszel Intézet** kutatási terve a havi rendszeres monitoring-jelentések közzétételén túl magába foglalja egy átfogó, a zsidóságot érintő, kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó kutatást, valamint az egész társadalomra kiterjedő felmérést az antiszemitizmus jelenlegi helyzetével kapcsolatban. A program részét képezi továbbá egy olyan differenciált képzési program kialakítása, mely az állami ügyintézés különböző szintjei és szereplői számára biztosít felkészítést a rasszista és antiszemita jelenségekkel kapcsolatos fellépésről, eljárásokról iskolai és továbbképzés-rendszerű tananyagok formájában.

A JELENTÉSRŐL

A magyarországi antiszemitizmus megítélése, kezelése sokszor rendkívül szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A tényleges helyzet megismerése a valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele, ezért a Tett és Védelem Alapítvány feladatának tekinti, hogy pontos és minél teljesebb képet adjon a magyarországi antiszemitizmus mértékéről. Ennek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek¹ monitorozása. Ennek eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel teszi közzé. A havi beszámolókon kívül minden évben részletesebb elemzéseket is magába foglaló összefoglaló jelentést készít az adott évben elkövetett cselekményekről.

A gyűlölet bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekmény típusoktól. Ezek a bűncselekmények egyfajta üzenetnek tekinthetők, így túlmutatnak magán a cselekedeten. Ez a többlet-jelentés a társadalom különböző szinterein manifesztálódik: az egyén, a megtámadott csoport és végül az egész társadalom szintjén. Az áldozatok pszichológiailag, érzelmileg nagyobb traumát élhetnek át. Ennek a cselekménytípusnak nagy hatása van arra a csoportra nézve is, amelyhez a megtámadott egyén tartozik. Ezen cselekmények áldozatai sokszor felcserélhetőek, mivel számtalan esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott – éppen megtámadott – csoport tagja. Éppen ezért ezen csoport tagjai érzelmileg szintén involválódnak, illetve attól félhetnek, hogy a jövőben ők maguk is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontjaivá válhatnak. Ezek a cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen esetek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve is súlyos következményekkel járhat. (Levin és McDevitt 1999, 92–93; OSCE/ODIHR 2009a, 19–21; OSCE/ODIHR 2009b, 17–18; Perry 2001, 10)

Általánosságban elmondható, hogy kevesebb gyűlölet-cselekményt jelentenek, illetve dokumentálnak, amint amennyi valójában megtörténik. Az áldozatok sokszor nem jelentik ezeket a rendőrségnek. Ennek több oka lehet. Egyrészt sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik ezeket az eseteket, akár a felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat. Az áldozatok érezhetnek szégyent is vagy tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül. Az alulminősítés is sok esetben előfordul, vagyis a hivatalos szervek nem állapítják meg a gyűlölet motivációt. Éppen a civil szervezetek azok, akik segíthetnek ezen problémák orvoslásában. Különösen hasznos lehet az állami szervekkel – például rendőrséggel, ügyészséggel – való együttműködés.² A civil szervezetek által készített jelentések alkalma-

¹ Ezek részletes definícióját lásd a *Módszertan* részben.

² Jó példa erre a Community Security Trust (CST) és a londoni, illetve a manchesteri rendőrség együttműködése. (CST 2013)

sak lehetnek arra, hogy a hivatalos szervek figyelmét felhívják az országban elkövetett, gyűlölet motiválta cselekményekre. Az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendek rajzolhatók fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra való terelésében, el láthatják az áldozatok védelmét, illetve más módokon segíthetik őket. Ezek a szervezetek közvetítőként is szolgálhatnak az áldozatok és a rendőrség között. (OSCE/ODIHR 2009b, 34-36)

MÓDSZERTAN

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. Jelentésünkben a kétféle cselekményt együttesen gyűlölet-cselekményeknek nevezzük. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja³ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál;⁴
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét.

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető-törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. A magyar büntetőjog kétféle gyűlölet-bűncselekményt nevesít: a közösség tagja elleni erőszak, valamint a közösség elleni uszítás büntettét. Az újonnan elfogadott Büntető Törvénykönyv (2012. évi C. törvény) az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekményekről szóló XXI. fejezetének 216., valamint a köznyugalom elleni bűncselekményekről szóló XXXII. fejezetének 332. paragrafusa foglalkozik ezekkel. A közösség tagja elleni erőszak büntette akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértettet azért, mert az valamely védett csoporthoz tartozik bántalmazza, kényszeríti. Ezen kívül akkor is, ha riadalomkeltésre alkalmas, kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít. A büntett csak akkor valósul meg, ha ennek konkrét sértettje van. A közösség elleni uszítás leginkább gyűlölet-beszédet jelent, és a tényállás megállapításának feltétele, hogy azt nagy nyilvánosság előtt követik el. Az uszítás nem konkrét személy, hanem egy csoport ellen irányul. Fontos kiemelni, hogy más bűncselekmények is minősülhetnek úgy, hogy azokat rasszista indítékkal követték el. Ebben az esetben a bíróságnak súlyosabb ítéletet kell hoznia.⁵ (TASZ 2012, 3–4) Ezekon kívül a Btk. 333. paragrafusa a nemzetiszocialista rendszer bűnei tagadásának büntettéről szól. A 335. paragrafus pedig a különböző önkényuralmi jelképek (többek között horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt) terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tételét tiltja.

³ A gyűlölet bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

⁴ Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

⁵ A Btk. szó szerint nem tartalmazza a rasszista indítékot, de például az „aljas indok” minősítést kimeríti, ha valaki ilyen indítékkal követ el bűncselekményt.

A gyűlölet incidensek meghatározásának módjairól, trendjeiről májusi jelentésünkben részletesen írtunk. Ezen kívül ott ismertettük a nemzetközi szakirodalom ezzel kapcsolatos megállapításait. Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlölet-incidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő. A monitorozás során gyűlölet-cselekménynek tekintünk egyrészt mindent, ami a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába esik. Ezek lehetnek a büntetőtörvénykönyv által nevesített bűncselekmények (közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban más a büntetőtörvénykönyvben szereplő tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható. A gyűlölet-incidensek azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített,⁶ indikátorok vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Különösen fontosak számunkra az áldozatok bejelentései. Ha az áldozat nekünk nem tud vagy nem akar bejelentést tenni, akkor egy közvetítő bevonásával értesülhetünk az incidensről. Ilyen közvetítő lehet az áldozat hozzátartozója, ismerőse, az eset tanúja vagy egy másik civil szervezet. A bejelentések megkönnyítését szolgálja az Alapítvány – korábban említett – huszonnégy órás telefonos Forró Drótja. Ezen kívül lehetőség van online bejelentésre, amelynek során a bejelentő még inkább megőrizheti anonimitását.

Az Alapítvány deklarált célja, hogy kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel lehetséges, hogy az áldozat először hozzájuk fordul vagy egy szemtanú őket értesíti.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: a televízió, a rádió, valamint a sajtó nyomtatott, illetve internetes változata. A jelentés lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

Ezen médiumok monitorozását egyrészt fizetett szakemberek látják el professzionális sajtófigyelés keretei között, másrészt önkéntesek is folyamatosan figyelik a médiumokat és a ki nyert információt továbbküldik a Brüsszel Intézet munkatársainak feldolgozására. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a média egy mind nagyobb szeletét folyamatos monitorozás alatt tarthassuk. Ez kiterjed nagyjából az összes fogható TV- és rádióadóra, az összes nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, illetve az interneten nem csupán a hírportálok, de a közösségi oldalak és a szélsőséges, uszító honlapok monitorozására is. A monitorozás folyamata szisztematikusan, pontosan kidolgozott sztenderdek alapján történik.

⁶ Ezek a *Módszertan* részben mutatjuk be.

A monitorozott gyűlölet-cselekmények közül vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyanok is, amelyeket rögzítünk, azonban a havi statisztikába nem számítjuk bele.⁷

Gyűlölet-események, amelyek beleszámítanak a statisztikába:

- csak Magyarországon történt gyűlölet-események; függetlenül attól, hogy az áldozat magyar állampolgár-e;
- minden cselekedet, esemény, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ahol a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó, vagy azt gondolták róla, hogy zsidó;
- bármilyen zsidó intézmény, épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társult további explicit antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel]);
- antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon, amelyeket jelentettek a Tett és Védelem Alapítványnak;
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, zsidó szervezetekhez, intézményekhez;
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése egyes zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez;
- Izraellel és cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha azok túlmennek a politikai közlésen és hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják;
- események, amelyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek.

Gyűlölet-események, amelyek nem számítanak bele a statisztikába:

- Magyarországhoz, magyarországi zsidósághoz kötődő antiszemita gyűlölet-cselekmények, amelyek valamiért nem tartoznak a statisztikába (például: nem Magyarországon történtek);
- gyűlölet kifejezések, amelyek honlapokon, kommentekben és online fórumokon rendszeresen megjelennek és nem érkezett róluk személyes bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz.

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Korábban említettük, hogy különböző indikátorokat használunk, amelyek segítségével valószínűsíthető, hogy az adott cselekedet elkövetésének motivációja előítélet volt. Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, a cselekmény helyszínére, időpontjára, az esemény esetleges előzményeire vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk, hogy az adott cselekménynek voltak-e, és ha igen, milyen – akár büntetőjogi – következményei.

⁷ Ennek kialakításához felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

Az egyes cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeinek megragadása is. Az esetek tipizálását kétféle módon is elvégezzük. Az egyik kategória-rendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, holokauszt-tagadás.

A másik kategorizáláskor, a *Nézzünk szembe a tényekkel!* ajánlása alapján, hétféle cselekmény-típust különböztetünk meg, amelyek a következők (CEJI 2012, 10–12):

- Emberölés: halált okozó személy elleni támadás.
- Súlyos fizikai erőszak:
 - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat;
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás;
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek meghallhatnak;
 - bombák és levélbombák;
 - emberrablás.
- Támadás:
 - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos;
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet;
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is ide értve, amikor a dobás célt tévesztett.
- Rongálás:
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt;
 - tulajdon meggyalázása;
 - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet.
- Fenyegetés:
 - egyértelmű vagy konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés;
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt;
 - zaklatás;
 - rágalmozás.
- Gyűlöletbeszéd:
 - nyilvános gyűlöletbeszéd;
 - virtuális gyűlölet;
 - sértő magatartás;
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás;
 - irodalom és zene.
- Diszkriminációs esetek.

Fontosnak tartjuk a gyűlölet-cselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis nem légyeres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8) A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.⁸ Az idősoros adatok elemzésekor pedig mindenképpen gondot fordítunk majd az események dinamikájának bemutatására.

⁸ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLET- CSELEKMÉNYEK – 2013. DECEMBER

A Tett és Védelem Alapítvány decemberi monitoring tevékenysége nyomán egy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított.

RONGÁLÁS

Megrongáltak egy hanukiát a Blaha Lujza téren

Budapest

Forrás: MTI

December 5-ére virradó éjszaka egy férfi beleütött a Blaha Lujza téren felállított hanukián lévő tájékoztató táblába, amely leszakadt helyéről. A VIII. kerületi rendőrök a helyszínen elfogták a férfit, és gyorsított eljárással kezdeményezték bíróság elé állítását. A férfi beismerő vallomást tett. Azt mondta, hogy részeg volt, józanul nem tett volna ilyet. A BRFK a 22 éves fővárosi fiatalembert őrizetbe vette, és „vallási tisztelet tárgyának megrongálásával elkövetett rongálás” megalapozott gyanúja miatt indított eljárást ellene.

Időközben a Tett és Védelem Alapítvány az MTI-hez eljuttatott közleményében azt írta, hogy a vallási kegytárgyak ellen elkövetett, feltehetőleg antiszemita indíttatású cselekményeknek súlyos jogi következményei lesznek. December 7-én azt adták hírül, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság garázdaság vétsége miatt egy év próbaidőre bocsátotta az elkövetőt. Az ítélet nem jogerős, az ügyész fellebbezett.

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

Sorsok Háza

Budapest

Forrás: MTI, Népszabadság, Népszava, Index

Schmidt Mária a szellemi élet legfontosabb képviselőinek segítségét várja a Sorsok Háza tartalmának kialakításában. Heisler András, a Mazsihisz elnöke, aki a már korábban kialakított nemzetközi tanácsadó testület tagja, aggályait fejezte ki, miszerint a szűkös háttér miatt gyors döntésekre van szükség, és ilyen rohamtempó mellett a tanácsadó testület nem tud érdemben részt venni az „operatív munkában”. Ezen kívül erősen hiányolta a téma és a kor hazai kutatóinak jelenlétét a koncepcióalkotásban.

Schmidt Mária levélben keresett meg több magyar értelmiségit, író, történészt, filmest, filozófust, akik nyíltan vállalják zsidó származásukat, kötődésüket, hogy vitassák meg a Sorsok Háza koncepcióját. A felkérést többek között Konrád György is elutasította. December 13-án megjelent levelében így fogalmazott: „Nehéz volna megszabadulnom attól az érzéstől, hogy ez a sietős kiállítás rendezés nem a százezernyi hetven évvel ezelőtt meggyilkolt zsidó gyerekről, hanem a mai magyar kormányról szól”.

December 17-én kiköltözött az utolsó család is a Józsefvárosi Pályaudvar területén kialakított szolgálati lakásokból, és az építkezés kezdetét vette. Az átalakításra mintegy négy hónap áll rendelkezésre. A szakmai koncepció kidolgozására Lázár János miniszterelnökségi államtitkár Schmidt Máriát, a Terror Háza Múzeum főigazgatóját kérte fel.

Schmidt Mária december 18-án a következőket mondta a Sorsok Házáról: Az erkölcsi értékek állandóságáról szól a jövőre a Józsefvárosi pályaudvarból és környezetéből kialakítandó Sorsok Háza – Európai Oktatási Központ, amely azt akarja tudatosítani a fiatalokban és az egész magyar társadalomban, hogy a legfontosabb érték az erkölcsös helytállás a különböző történelmi szituációkban. A holokauszt története azt példázza, hogy semmilyen cselekedet nem lehet indokolt, ami az etikai értékekkel, az emberi méltóság tiszteletével szembemegy, mert az embertársaink méltóságának tiszteletben tartását „semmilyen vélt vagy valós politikai szempontból nem lehet felülírni”. Úgy fogalmazott: a Sorsok Háza ügye „közös ügy, mindannyiunk ügye, nemzeti ügy”, mert a 20. század arról is szólt, hogy az erkölcsi törvények felülírhatók. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a kiállítás létrehozását nem az motiválta, hogy „egy újabb történelemkönyvet hozzunk létre”, hanem az, hogy a már feltárt, kikutatott adatokat úgy mutassák be, hogy értékelhetők és befogadhatók lehessenek a fiatalabb generációknak. Rámutatott: azért fontos, hogy ezt a célcsoportot a Sorsok Háza meg tudja szólítani, mert ők lesznek a következő felnőtt generáció, amely továbbadja ezeket az értékeket az utánuk következő nemzedékeknek. Megjegyezte: a Sorsok Háza nem a Páva utcai Holokauszt Emlékközpont ellen jött létre, hanem éppen azt kiegészítendő, mert mindkét intézménynek más a célcsoportja.

Mindeközben Heisler András levélben fejezte ki a Mazsihisz aggályait a készülő kiállítással kapcsolatban. Szerintük fontos volna, hogy a kiállítás ne csupán a német megszállás utáni helyzetet, azaz a deportálásokat helyezze fókuszba, hanem az ahhoz vezető utat is. A Mazsihisz véleménye szerint egy széles, nyilvános, társadalmi kontroll alá kellene helyezni a kiállítás előkészítését. Heisler András nem kapott választ levelére.

December 20-án Fürjes Balázs, a budapesti nagyberuházásokért felelős kormánybiztos cáfolta azokat a feltételezéseket, hogy a Sorsok Háza építése a választásokhoz igazodna. A kivitelezésnél nem a gyorsaság, hanem a jó és alapos munka a fő szempont. Elmondta, hogy bizakodik, „a holokauszt emlékévé során, 2014-ben megnyithatja kapuit az új holokauszt emlékhely”. A kormánybiztos hozzátette: a Holokauszt Emlékbizottságban eddig is nyitott párbeszéd zajlott az emlékévé előkészítéséről, ez így lesz ezután is. Kifejezetten sértő lenne a zsidó szervezetek és mások irányában, ha végiggondolatlan, kimunkálatlan ötleteket kellene bárkinek is véleményeznie.

Schweitzer József nyugalmazott Országos Főrabbi december 23-án nyilvánosságra hozott levelében nem támogatta a múzeumot: „A helyszín megválasztása nem megfelelő, mert a Józsefvárosi pályaudvar nem köthető a hazai zsidóság tömeges deportálásához, beleértve a gyermekek deportálását is. Ha már felvetődött egy új holokauszt emlékezhely kialakítása, erre az egykori budapesti gettó területén fekvő Rumbach utcai épülete lenne megfelelő.” Ez a megoldás véleménye szerint a helyszín szimbolikáján és szakralitásán túl költségkímélőbb is lenne.

Megnyílt a budapesti Herzl-központ

Budapest

Forrás: MTI, Magyar Nemzet, ATV

Ünnepélyes keretek között nyílt meg december 1-jén a Herzl-központ a budapesti Izraeli Kulturális Intézetben. Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere a megismerést nevezte a népek és kultúrák együttélése egyetlen lehetséges módjának. Heisler András, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöke hangsúlyozta: fel kell lépni azok ellen, akik szítják az antiszemitizmust. „A mi felelősségünk is ennek határt szabni” – mondta.

Az Izraeli Kulturális Központban aznap a Tett és Védelem Alapítvány, valamint a Szochnut közös antiszemitizmus-monitoring irodát nyitott. Az iroda megnyitásával kapcsolatban Natan Sharansky, a Szochnut elnöke a következőket mondta: „Még ma is tapasztalható az új antiszemitizmusnak nevezett jelenség, amelyen változtatni kell. [...] Elsősorban a fiataloknak kell erőt adni, hogy ezen változtassanak.” Az irodán az izraeli Zsidó Ügynökség és a Tett és Védelem Alapítvány munkatársai figyelik majd például a közösségi oldalakon megjelenő antiszemita bejegyzéseket. Ezen kívül bárki fordulhat ide, aki antiszemita megnyilvánulásokat tapasztal.

Rendőrkezen a hanuka-gyertyatartókat megrongálók

Budapest

Forrás: MTI

Ahogy novemberi jelentésünkben beszámoltunk róla: november 30-án a Blaha Lujza téren, Nyugati téren, és Városház parkban három férfi megrongálta az ott felállított hanukiákat, illetve az azokhoz tartozó emléktáblákat.

December 2-án a BRFK sajtószóvivője bejelentette, hogy a három elkövető közül kettő fiatalember önként jelentkezett az I. kerületi rendőrkapitányságon, a harmadik személyt pedig XVIII. kerületi lakásán fogták el. Mindhármuk ellen rongálás megalapozott gyanúja miatt indult eljárás. A szóvivő elmondta, hogy a gyanúsítottak – akik huszonéves budapesti férfiak – valamennyien beismerő vallomást tettek. Viszont a gyanúsítottak tettének indítékával kapcsolatban a szóvivő nem tudott információval szolgálni. A BRFK a november 30-i Örs vezér téri hanukia-rongálót továbbra is keresi.

Holokauszt-emlékév: majdnem kétmilliárdos támogatás a 2014-es megemlékezésekre

Budapest

Forrás: MTI

Az Országgyűlés Kulturális és Sajtóbizottsága december 10-i ülésén összesen 1,8 milliárd forint támogatást szavazott meg 377 pályázatnak a Civil Alap Magyar Holokauszt Emlékév – 2014 elnevezésű támogatási program keretében. A program célkitűzése, hogy a civil társadalom ténylegesen váljon a megemlékezések részesévé, és az utókor ebből a nemzeti tragédiából levonhassa a fontos tanulságokat – fogalmazott L. Simon László, a testület elnöke.

Hiller István szocialista képviselő arról beszélt, hogy Magyarország nem antiszemita, de a közbeszédben ott van az antiszemitizmus, és megjelenik a Parlamentben is. Ugyanakkor – mondta – a mostani pályázat összeköti a kormányzó és a demokratikus ellenzéki pártokat. Ennek pedig célja egyrészt az emlékezés a hetven évvel ezelőtti borzalmakra, másrészt felhívás a jövő nemzedékekhez.

Jobbik: tiltsák ki az Országgyűlés épületeiből a Mazsók elnökét

Budapest

Forrás: MTI

A Jobbik azt követeli, hogy tiltsák ki az Országgyűlés épületeiből Szabó Györgyöt, a Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány (Mazsók) elnökét. Az ellenzéki párt az MTI-nek december 20-án eljuttatott közleményében követelését azzal indokolta, hogy Szabó György az Országgyűlés kulturális és sajtóbizottságának ülésén „nemes egyszerűséggel szájba véréssel fenyegette meg Novák Elődöt”, akit többször „mocskos nyilasnak” nevezett és egyéb trágárságokkal illetett.

Az MTI az ügyben telefonon megkereste Szabó Györgyöt, aki azt mondta, továbbra is vállalja és vállalni is fogja az elmondott véleményét, annak „minden egyes betűjét, hangját, mondatát”. A Mazsók elnöke szerint Novák Előd és társai azt a látszatot keltik a világban, hogy a magyarság egyenlő a nácizmussal, ami természetesen nem igaz. „Ezeknek az embereknek köszönhető az, hogy ma Magyarországról rossz nemzetközi vélemény alakult ki, ezek az emberek a magyar nemzet szégyenei, [...] ezek az emberek Szálasi Ferenc és a Nyilaskeresztes Párt utódai” – fogalmazott.

Magyar zsidóktól vár választ a The New York Times

New York, Amerikai Egyesült Államok

Forrás: Index.hu, Magyar Nemzet

A magyarországi antiszemitizmus felmérésére hívott fel a New York Times. A liberális amerikai lap december 24-én este tette közzé honlapján azt a kérdéssort, amelyre elsősorban magyar zsidóktól várt választ. Az NYT magyarul és angolul is közzétett felhívásában arra kérte a Magyarországon vagy más országban élő magyar zsidókat, mondják el véleményüket a hazai állapotokról, többek közt, hogy tapasztaltak-e vagy szereztek-e tudomást antiszemita jellegű támadásról az utóbbi két évben, illetve hogy az ellenséges hangulat miatt gondoltak-e már a kivándorlásra. A lap arra is kíváncsi volt: az érintettek szerint mi lehet a jelenség oka, illetve mit tesznek a visszaszorítása, esetleg a bátorítása érdekében a hatóságok. A The New York Times kommentárja a Jobbikot nyíltan antiszemita pártnak minősítette, amelytől a lap szerint a Fidesz-kormány csak külföldi nyomásra volt hajlandó elhatárolódni. A kutatás egy évig tart.

Bodnár Dániel, a Tett és Védelem Alapítvány elnöke december 31-én manipulálhatónak, értelmetlennek, valamint a kitűzött célra alkalmatlannak nevezte a The New York Times a magyarországi antiszemitizmust felmérő kérdőívét.

Lemondott a református egyházmegye jogásza

Budapest

Forrás: Index.hu, Magyar Hírlap, Református.hu

Novemberi jelentésünkben hírt adtunk róla, hogy november 3-án a közismerten antiszemita ifj. Hegedűs Lóránt református lelkész templomában, a Hazatérés Templomában Horthy-mellszobrot avattak. Bogárdi Szabó István, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke fegyelmi vétség megállapítására irányuló vizsgálat lefolytatását kérte az illetékes egyházmegyétől, amelynek jogtanácsosa mostanra összegyűjtötte a hozzáférhető információkat a történelekről, és tanúkat hallgatott meg.

A jogtanácsos az eljárásban hivatalvesztésre tett javaslatot, azonban ezt az illetékes egyházmegyei bíróság elfogultságra hivatkozva nem tárgyalta meg. Horváth György a Református.hu internetes oldalon közzétett, december 27-én kelt levelében ezt írta: „Lejáratták a Magyarországi Református Egyházat az egész ország előtt. Miután ez már a harmadik, hasonló okokból tett palástvesztési indítványom ifj. Hegedűs Lóránttal szemben, és az előző két esetben ugyancsak elfogultság miatt nem volt hajlandó eljárni a bíróság, lemondok közel huszonhárom éve, hat választás során megerősített tisztségemről.” A jogtanácsos az eseményről megállapította: az istentisztelet középpontjában nem igemagyarázat állt, az eseményt Horthy Miklós méltatása fémmjelezte. „Felszólalt a zsidó származású képviselők listázásának követeléséről elhíresült Gyöngyösi Márton jobbikos képviselő. A szószék mellett két csendőregyenruhás személy állt, ilyen csendőrök működtek közre több százezer magyar zsidó deportálásában 1944-ben” – írta a jogtanácsos, aki szerint az egyházmegye bírósága gyávaságból cselekszik, pontosabban nem cselekszik: a „Jobbiktól és attól való félelmében, hogy a Kuruc.infón megjelenik a nevük”.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Kamarai fegyelmi eljárás Gaudi-Nagy Tamás ellen

Budapest

Forrás: Népszabadság Online, Népszava, ATV

Réti László, a Budapesti Ügyvédi Kamara elnöke december 2-án este jelentette be, hogy fegyelmi eljárást rendelt el Gaudi-Nagy Tamással szemben, mert álláspontja szerint az ügyvéd súlyos vétséget követett el.

Ahogy azt novemberi jelentésünkben ismertettük, a jobbkos képviselő ügyvédként eljárva november 28-án azt kérdezte egy bírótól, hogy zsidó származású-e. Gaudi-Nagy szerint erre azért volt szükség, mert az eljárásban testi sértés elkövetőjeként egy „zsidó származású magyar” is érintett, ezért csak az elfogulatlanság megállapítása érdekében tudakolta Rózsa Mária bíró származását. Az elfogultság valóban kizárási ok lehet, de Réti szerint arra ilyen kérdéssel ürügyet keresni megengedhetetlen.

A fegyelmi eljárás lefolytatása után döntenek a Kamaránál, hogy fegyelmi vizsgálatot indítanak-e Gaudi-Nagy Tamás ellen. Ha szükséges, a vizsgálat lefolytatására a Kamara elnöke, Réti László fog utasítást adni a fegyelmi tanácsnak. A fegyelmi tanács nem azonos a Kamara elnökségével. A hatályos szabályok szerint az ügyvédet – vétkességének mértékétől függően – figyelmeztetésben vagy megrovásban részesíthetik, pénzbüntetéssel sújthatják, de akár a kamarából is kizárhatják.

A kamara elnökségi ülésén az elnökség arra az álláspontra jutott, hogy határozatot az eseménnyel kapcsolatban nem hoz, azonban nyilatkozatban elítél minden, az eljárásjoggal visszaélő ügyvédi magatartást és felhívja a figyelmet arra, hogy a budapesti holokausz 70. évfordulójának előestéjén különösen riasztónak tart minden antiszemita, vagy akként értelmezhető megnyilvánulást.

A zsidóságról tartottak pódiumbeszélgetést

Berlin, Németország

Forrás: MTI

„Zsidó jövő Európában” címmel tartottak pódiumbeszélgetést december 3-án a berlini magyar nagykövetségben magyar és német zsidó fiatalok részvételével. Czukor József nagykövet hangsúlyozta, hogy a magyar kormány vállalja a magyar államnak és hatóságainak a holokauszban viselt felelősségét. Utalt arra, hogy 2014 Magyarországon a holokausz emlékév lesz.

A nagykövetség több mint egy éve szervez nyilvános fórumokat az európai zsidóságról az Initiative Schalom nevű németországi mozgalommal. A rendezvénysorozatot azért is szervezik, mert úgy gondolják, van tennivaló, de nem csupán Magyarországon, hiszen az antiszemitizmus nem csak magyar jelenség, és közösen kell harcolni ellene Európában. – mondta Czukor József.

A magyar kormányra vonatkozó bírálatokkal kapcsolatban egy magyar résztvevő kiemelte, hogy a szembenézés a múlttal nagy megpróbáltatással járó „emlékezetmunka”, amely „sebek föltépéséről szól”, és nem lehet elvégezni külső nyomás alatt, ezért károsak a „helyzetet végtelenségig hiszterizáló” bírálatok. Német részről egyebek mellett hangsúlyozták: „el-lentmondásos”, hogy miközben elindult egy sor pozitív folyamat, „a budapesti belváros közepén Horthy-szobrot emelnek”, és a nemzeti tantervben „fasiszta írók (Wass Albert, Nyíró József) műveit ajánlják” a diákoknak. Az egyik német résztvevő kiemelte, hogy „konkrét, határozott és feltétel nélküli elhatárolódás szükséges a fasiszta, antiszemita nézetektől”.

A strasbourgi bírák elutasították Vona Gábor fellebbezését

Brüsszel, Belgium

Forrás: MTI

December 9-én elutasította a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága Vona Gábor fellebbezését, így jogerőssé vált a törvényszék nyáron hozott ítélete, miszerint Magyarország nem sértette meg a gyülekezés és egyesülés szabadságát a Magyar Gárda Egyesület feloszlásával.

Az emberi jogi bíróság azt állapította meg, hogy a Magyar Gárda Mozgalom a Magyar Gárda Egyesület részeként működött, nem volt attól független, a mozgalom megmozdulásai pedig alkalmasak voltak a félelemkeltésre, a megfélemlítő menetek pedig egy „lényegében rasszista” jogrend megvalósítása érdekében tett első lépéseknek tekinthetők. A bíróság szerint a Magyar Gárda Egyesület feloszlása volt az egyetlen hatékony módja annak, hogy a hatóságok megszüntessék a Magyar Gárda Mozgalom által másokra jelentett fenyegetést.

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK

A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL

Fricz Tamás és Ljiljana Radonic cikk-váltása

Bécs, Ausztria

Forrás: Magyar Nemzet, 168 Óra

Novemberi jelentésünkben szerepelt, hogy Fricz Tamás a Die Presse című osztrák konzervatív napilapban megjelent cikkében arról írt, hogy a magyarországi antiszemitizmus megítélésében az egyik fő tényező, hogy a Fidesz és a Jobbik között nem tesz különbséget a külföldi sajtó.

November 28-án Ljiljana Radonic, a bécsi egyetem politológia tanszékének oktatója „Magyarország mint áldozat? Nem, a zsidók helyzete éleződik!” címmel jelentetett meg cikket ugyanott. Ebben cáfolta, hogy a világsajtóban megjelent Magyarországot érő antiszemita bírálatok megalapozatlanok lennének. Rámutatott arra is, hogy a holokausz megítélésében nálunk is van fejlődés, így egyre inkább az kerül előtérbe, hogy az ország mennyire vette ki részét a bűnökből. Radonic szerint Fricz nem kíván szembenézni a magyar zsidók módszeres megsemmisítésével, illetve azzal, hogy az Orbán-kormány alatt kultusza van Horthy Miklósnak, akit pedig felelősség terhel a történelemért. Fricz érvei csak arra jók, hogy cáfolják a valóságot, mármint hogy romlik a magyar zsidóság helyzete.

Fricz Tamás december 3-án cáfolta Ljiljana Radonic állítását: „Magyarország nem antiszemita ország, Magyarországon a zsidóságot inkább kevesebb, mint több atrocitás és támadás éri, mint a többi európai országban.” Ezen kívül válaszában újabb érvekkel támasztotta alá korábbi állításait, miszerint a magyarországi antiszemitizmusról megfogalmazott helyzetleírások feltűnően egybecsengenek; nem tesznek különbséget a Fidesz és a Jobbik között, illetve a magyarországi atrocitásokkal kapcsolatos tények és adatok félrevezetőek.

Próhle Gergely az IHRA magyar elnökségével kapcsolatos teendőről tárgyalt Washingtonban

Washington, Amerikai Egyesült Államok

Forrás: MTI

Magyarországnak a Nemzetközi Holokausz Emlékezési Szövetség (IHRA, International Holocaust Remembrance Alliance) élén betöltendő elnökségével kapcsolatos teendőről tárgyalt december 9-én az amerikai külügyminisztériumban Próhle Gergely helyettes külügyi államtitkár. A magyar vezető diplomata az MTI-nek elmondta, hogy az antiszemitizmus elleni küzdelemért felelős Ira Forman és a holokauszttal kapcsolatos ügyekért felelős Douglas Davidson különmegbízottakkal a 2015-ös magyar IHRA-elnökségre vonatkozó

megbeszélésén ismertette a magyarországi zsidó szervezetekkel a legutóbbi időben folytatott egyeztetések eredményét. „Azt kértem, hogy ne pusztán a négyszemközti tárgyalásokon, hanem nyilvánosan is olykor ne csak kritika hangozzék el, hanem méltányolják azokat a lépéseket, amelyeket a magyar kormány az utóbbi időben tett az antiszemitizmus leküzdésével kapcsolatban” – mondta a megbeszélésekről a helyettes államtitkár.

John Cunningham visszaadja Pro Cultura Hungarica kitüntetését

London, Egyesült Királyság

Forrás: MTI

December 15-én John Cunningham, a sheffieldi egyetem magyar és közép-európai filmtörténetre szakosodott professzora a The Guardian című baloldali brit lapnak írt levelében bejelentette, hogy visszaadja Pro Cultura Hungarica kitüntetését. Cunningham, aki 1991 és 2000 között magyarországi egyetemeken tanított film- és médiatudományt, és könyveket is írt a magyar filmtörténetről, 2009-ben kapta a magyar kitüntetést. Cunningham közölte, hogy döntésével az „egyre inkább reakciós, retrográd magyarországi fejlemények” és különösen az Orbán Viktor vezette kormány politikája ellen tiltakozik. A professzor felszólította a Pro Cultura Hungarica elismerésben részesített, többi kitüntetettet is hasonló lépés megfontolására.

Cardin amerikai szenátor felszólalása a magyar politikai helyzetről

Washington, Amerikai Egyesült Államok

Forrás: MTI, Hungarian Spectrum

Benjamin Cardin amerikai demokrata párti szenátor, az amerikai Helsinki Bizottság elnöke ismét a magyarországi politikai helyzet miatti aggodalmát taglalta az Egyesült Államok szenátusának december 13-án. Cardin beszámolójában a demokratikus jogrendet, a bíróságok függetlenségét, a sajtó és a vallásgyakorlás szabadságát féltette, de aggodalmát fejezte ki a revizionista és szélsőséges eszmék erősödése miatt is. Beszédében elmondta, hogy továbbra is tisztelet övezi Horthy Miklós kormányzót, valamint más antiszemita személyeket, mint például Nyírő József író.

A szenátor úgy vélekedett, hogy noha vannak sokan, akik szerint az igazi problémát a szélsőséges ellenzéki párt, a Jobbik okozza, nem pedig a kormánypárt, úgy tűnik, hogy a Fidesz egyes tagjai hozzájárulnak az intolerancia növekedéséhez. Cardin elmondta, hogy az is aggasztja, hogy a médiatanács „pénzbüntetéssel fenyegette meg” az ATV-t, ha ismét szélsőségesnek minősíti a Jobbikot. „Ha az ember csak bíróság általi büntetés terhe mellett beszélhet arról, hogy mi szélsőséges vagy antiszemita Magyarországon, akkor milyen eszközökkel küzdhet a szélsőségség és az antiszemitizmus ellen?” – tette fel a kérdést.

A Jobbikkal példálózik az EU

Bécs, Ausztria

Forrás: Népszabadság Online

Az Európai Unió bécsi székhelyű Alapjogi Ügynöksége december 20-án közölt jelentésében kifejezetten a görög Arany Hajnal és a magyarországi Jobbik példáján sürgeti az uniós tagállamoknál, hogy törvényeikkel biztosítsák: ne lehessen politikai pártok megalakításával propagálni a gyűlölet-bűncselekményeket. Ez utóbbiakkal pedig nemzeti stratégia elfogadásával szálljanak szembe. „Nem a pártok működésére voltunk kíváncsiak, hanem arra, hogy miként viszonyulnak a gyűlölet-bűncselekményekhez. Az EU tanácsának végkövetkeztetései megállapítják, hogy ezek elfogadhatatlanok, és felszólítják az uniós tagállamokat, hogy tegyenek lépéseket [ezekkel szemben].” - mondta Dimitrakopoulos, az Alapjogi Ügynökség az egyenlőségért és a polgárjogokért felelős osztályának vezetője.

EGYÉB HÍREK

Kényszermunkásokra emlékeztek

Sopron-Balf, Győr-Moson-Sopron megye

Forrás: Kisalföld

December 5-én rendezték meg az Erődítő Kényszermunkások VI. Emléknapját, amelyet a Holokauszt Emlékközpont, a Munkaszolgálatosok Országos Egyesülete, a Nácizmus Üldözötteinek Bizottsága szervezett a Nemzeti Irodalmi és Történelmi Emlékhelyen. 1944-ben Balfon a térség legnagyobb erődítő munkatáborát létesítették. Ott és a környező településeken a téli hónapokban közel nyolcezer munkaszolgálatos, kényszermunkás halt bele a brutális hajszába és az éhezésbe. „Nagy gondot fordítunk arra, hogy a történelem e szégyenteljes időszakát ne feledhesse az ifjúság. Azért, hogy az soha ne ismétlődhessen meg.” – nyilatkozta dr. Szita Szabolcs, a Holokauszt Emlékközpont ügyvezető igazgatója.

Horthy-kultusz és annak betiltására irányuló határozati javaslat

Gyömrő, Pest megye

Forrás: www.gyomroi-hirhatar.hu

A gyömrői Környezet-, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Egyesület nevében Hallama János valamint Eszes Beáta, független budapesti civil aktivista szakmai találkozót kezdeményeztek a Horthy-emplékhelyek megtiltására irányuló határozati javaslatot benyújtó MSZP és a korszakot kutató történészek közt. A szakmai találkozóra december 19-én került sor. A jelenlévő történészek – Karsai László és Kovács M. Mária – elmondták, hogy a holokauszt állami, közte Horthy Miklós kormányzó felelősségéről létező szakmai konszenzus van.

A gyömrői Horthy tér, illetve park átnevezése ellen 2012 májusa óta tiltakoznak civilek. Az egyesület arra kéri a kormányt és az Országgyűlést, alkossák meg és fogadják el a magyarországi népiirtás idején az állam és kormány képviselői, közte Horthy Miklós kormányzó dícsőítését tiltó törvényt.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI

A rendőrség megszüntette a nyomozást a TEV lőfegyverrel való visszaélés gyanúja, valamint közösség elleni uszítás bűncselekmény miatt tett feljelentését

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Augusztus 26-án a Facebook közösségi portálon Sikolya Krisztina nevű felhasználó nyilvános fiókjában olyan profilképet helyezett el, amelyen kezében egy AMD-65 típusúnak kinéző gépkarabéllyal látható. Egy debreceni magánszemély, valamint a Tett és Védelem Alapítvány lőfegyverrel való visszaélés gyanúja miatt, valamint a mellette lévő hozzászólások tartalma miatt közösség elleni uszítás bűncselekmény miatt tett feljelentést.

A Budapesti Rendőrkapitányság november 20-án határozatot hozott a nyomozás megszüntetéséről, amelyet a Tett és Védelem Alapítvány december 9-én kapott kézhez. A hatóság álláspontja szerint a hozzászólások nem merítik ki a közösség elleni uszítás bűncselekmény tényállását, így ebben az ügyben nem indult nyomozás. A hatóság csupán a lőfegyverrel való visszaélés gyanúja miatt nyomozott. A nyomozás során beszerzett bizonyítékok alapján a hatóság azt valószínűsítette, hogy nevezett személy a fényképen a Rongyosok Kulturális és Hagyományőrző Egyesület jogszerűen, engedéllyel tartott hatástalanított színházi kellékfegyverével volt látható. Így mivel a nyomozás során nem volt megállapítható a lőfegyverrel való visszaélés bűntette sem, ezért a nyomozás megszüntetése felől határozott.

A rendőrség felfüggesztette a nyomozást a TEV a www.kuruc.info hírportál ellen holokauszttagadás miatt tett feljelentése ügyében

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Augusztusi jelentésünkben számoltunk be róla, hogy a Tett és Védelem Alapítvány a nemzeti szocialista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása ügyében feljelentést tett a <http://www.kuruc.info> domainnév alatt üzemelő szélsőjobboldali hírportál ellen. A honlapon július 27-én megjelent cikkhez a szerkesztő különböző kommentárokat fűzött, többek között azt, hogy „az osztrák vezetők is nagyon jól tudják, hogy csupán olcsó hazugság a gázkamrásdi”.

A Budapesti Rendőrkapitányság november 20-án határozatot hozott a nyomozás felfüggesztéséről, amelyet a Tett és Védelem Alapítvány december 2-án kapott kézhez. A határozat megállapítja, hogy bár a cselekmény alkalmas volt a fent megnevezett bűntett alapos gyanújának megállapítására, azonban mivel a weboldal szervere az Amerikai Egyesült Államokban található, így a magyar hatóság a megkereséssel, illetve jogsegélykérelemmel nem tud élni, így az elkövető személye nem azonosítható be. Azonban amennyiben az elévülési határidőn belül az elkövető kiléte megállapítást nyerne, úgy az eljárást újra elindítják.

A rendőrség elutasította a „Holokamu” felirattal kapcsolatos nyomozás megszüntetése ügyében tett panaszt

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Augusztusi jelentésünkben számoltunk be róla, hogy a Tett és Védelem Alapítvány nemzetiszocialista és a kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása miatt tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, mert a városban használt furgonjának hátán egy „Holokamu” feliratú matrica volt. Novemberi jelentésünkben írtunk arról, hogy a BRFK a nyomozást bűncselekmény hiányában megszüntette. Erre válaszul Bodnár Dániel, a Tett és Védelem Alapítvány kuratóriumának elnöke panaszt terjesztett elő az Ügyészségen.

Az Ügyészség december 4-én kelt határozatában a panaszt – mint nem jogosulttól származót – elutasította, azonban a nyomozást megszüntető határozatot hatályon kívül helyezte és a nyomozás folytatását rendelte el. Az indoklásban az áll, hogy mivel a nemzetiszocialista rendszer bűnei nyilvános tagadásának büntette a köznyugalom elleni bűncselekmények között került szabályozásra, ezért itt a bűncselekmények jogi tárgya maga a köznyugalom. Ez alapján a Tett és Védelem Alapítvány nem minősül a felmerült bűncselekmény sértettjének, így nem élhet panasszal a nyomozást megszüntető határozat ellen. Ezzel együtt azonban mivel az Ügyészség véleménye szerint a feljelentő panaszában kifejtett álláspont helytálló, a „Holokamu” kifejezés egyértelműen a holokauszt tényét kétségbe vonó jelentéstartalommal bír, melynek nagy nyilvánosság előtti használata kimeríti a bűncselekmény elkövetését.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Ssz.	Dátum	Esemény	Kategória
1.	december 1.	Megnyílt a budapesti Herzl-központ	Közösségi hírek, reakciók
2.	december 2.	Rendőrkézen a hanuka-gyertyatartókat megrongálók	Közösségi hírek, reakciók
3.	december 2.	Kamarai fegyelmi eljárás Gaudi-Nagy Tamás ellen	Hivatalos és civil reakciók
4.	december 3.	A zsidóságról tartottak pódiumbeszélgetést	Hivatalos és civil reakciók
5.	december 4.	A rendőrség elutasította a „Holokamu” felirattal kapcsolatos nyomozás megszüntetése ügyében tett panaszt	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
6.	december 5.	Kényszermunkásokra emlékeztek	Egyéb hírek
7.	december 5. és 7.	Megrongáltak egy hanukiát a Blaha Lujza téren	Gyűlöletcselekmény: rongálás
8.	december 9.	A strasbourgi bírák elutasították Vona Gábor fellebbezését	Hivatalos és civil reakciók
9.	december 10.	Holokauszt-emlékév – Majdnem kétmilliárdos támogatás a 2014-es megemlékezésekre	Közösségi hírek, reakciók
10.	december 13.	Cardin amerikai szenátor felszólalása a magyar politikai helyzetről	A magyarországi antiszemitizmusról
11.	december 15.	John Cunningham visszaadja Pro Cultura Hungarica kitüntetését	A magyarországi antiszemitizmusról
12.	december 19.	Horthy-kultusz és annak betiltására irányuló határozati javaslat	Egyéb hírek
13.	december 20.	Jobbik: tiltsák ki az Országgyűlés épületeiből a Mazsók elnökét	Közösségi hírek, reakciók
14.	december 20.	A Jobbikkal példálózik az EU	A magyarországi antiszemitizmusról
15.	december 24.	Magyar zsidóktól vár választ a The New York Times	Közösségi hírek, reakciók
16.	december 27.	Lemondott a református egyházmegye jogásza	Közösségi hírek, reakciók
17.	–	Fricz Tamás és Ljiljana Radonic cikk-váltása	A magyarországi antiszemitizmusról
18.	–	Sorsok Háza	Közösségi hírek, reakciók
19.	–	A rendőrség megszüntette a nyomozást a TEV lőfegyverrel való visszaélés gyanúja, valamint közösség elleni uszítás bűncselekmény miatt tett feljelentésének ügyében	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
20.	–	A rendőrség felfüggesztette a nyomozást a TEV a www.kuruc.info hírportál ellen holokauszttagadás miatt tett feljelentésének ügyében	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus érte, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

**BEJELENTÉSEKET AZ ALÁBBI LEHETŐSÉGEK BÁRMELYIKÉN
FOGAD AZ ALAPÍTVÁNY:**

FORRÓDRÓT

(+36 1) 51 00 000

**Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és facebook oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany**

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtsük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

**ADOMÁNYÁT AZ ALÁBBI BANKSZÁMLASZÁMON JUTTATHATJA
EL AZ ALAPÍTVÁNYHOZ:**

13597539-12302010-00057157

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY ELÉRHETŐSÉGEI:

Cím: 1052 Budapest. Semmelweis utca 19.

Tel.: +36 1 267 57 54

+36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. *2011 Audit of Anti-Semitic Incidents*.

CEJI, 2012. *Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához.* Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. *Hate Crime. Impact, Causes and Responses*. London: Sage Publications.

Community Security Trust (CST). 2013. *Antisemitic Incidents Report 2012*.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hate crimes. In *Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict*. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. *Hate Crime Laws. A Practical Guide*. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. *Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region*. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. *In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes*. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. *Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány*. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Szalai Kálmán ügyvezető igazgató

Szerző: Dr. Barna Ildikó szociológus, *habilitált egyetemi docens, tanszékvezető*
ELTE TÁTK Társadalomkutatások Módszertana Tanszék

Szerkesztők: Palotai Borbála szociológus
Dr. Fekete István László ügyvéd, *a Tett és Védelem Alapítvány jogi képviselője*
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, *a Tett és Védelem Alapítvány és a Brüsszel Intézet jogi képviselője*
Majoros Kata kommunikációs tanácsadó
Tóth Gábor elemző
Dr. Szegő Krisztina jogász
Bethlenfalvy Bálint szakfordító

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus, *a Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke*
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr Kovács András szociológusnak, a CEU tanárának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a forrás pontos megjelölésével.

2013. Budapest

BRÜSSZEL INTÉZET

Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Cím: 1052 Budapest. Semmelweis utca 19.
Tel: +36 1 267 57 54
<http://www.brusszelintezet.hu>
info@brusszelintezet.hu